

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 20C/1/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118383528
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Desana Janíčková Rusnáková
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2023:6118383528.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v spore žalobcu SPP - distribúcia, a.s., IČO 35 910 739, so sídlom v Bratislave, Mlynské nivy 44/b, zastúpeného Mgr. Miroslavom Hanecom, advokátom so sídlom v Žiline, Hruštiny 602, proti žalovanému L. Y., P. X.XX.XXXX, Y. U. U., Č.. X, zastúpenému JUDr. Helenou Buzgóovou, advokátkou so sídlom v Dunajskej Strede, Alžbetínske námestie 2, o zaplatenie 2.422,91 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 2.422,91 € s 5% ročným úrokom z omeškania od 23.08.2017 do zaplatenia, do 10 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu (pôvodne Okresnému súdu Banská Bystrica) 19.11.2018 sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu uvedenú vo výroku rozsudku a trovy konania titulom náhrady škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu (§ 82 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

2. Dňa 30.11.2018 vydal súd vo veci platobný rozkaz, ktorým žalobe vyhovel (sp. zn. 8Up/1077/2018). Žalovaný podal proti platobnému rozkazu odpor, v ktorom uviedol, že domovú nehnuteľnosť, kde malo k neoprávnenému odberu dôjsť, užíval najprv ako nájomca a od r. 2010 je jej vlastníkom. So žalobcom má uzavretú zmluvu o odbere plynu od r. 2002, pričom od počiatku riadne platil predpísané platby i prípadné nedoplatky, a s meradlom nikdy nemanipuloval, nakoľko na to nemal dôvod. Pracuje v cudzine, preto nemá vedomosť o tom, kedy sa robí odčítanie plynu; o odpočte ani výmene meradla nebol ani nikdy upovedomený. Dňa 26.7.2017 prišiel k domu pracovník žalobcu, požiadal manželku žalovaného o možnosť kontroly meradla, následne uviedol, že je zastaralé a vymenil ho. Manželke žalovaného nevydal žiadny doklad, nakoľko údajne nemal so sebou prepisovací papier, preto si jeho doklady odfotila mobilom; na jej otázku, či je meradlo v poriadku, pracovník žalobcu odpovedal kladne. Následne bol žalovaný vyzvaný na náhradu škody z dôvodu neoprávneného odberu plynu, ktorý však odmieta; vec riešil i podnetom na začatie trestného stíhania, podaným na Okresnú prokuratúru v Dunajskej Strede.

3. Podaním odporu sa platobný rozkaz zrušil (§ 11 ods. 1 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov) a vec bola postúpená tunajšiemu súdu (§ 14 ods. 3 cit. zákona).

4. Žalobca v písomnom vyjadrení k odporu z 13.12.2018 tvrdenia žalovaného neuznal; uviedol, že žalovaný nesprávne interpretuje skutkový stav i právnu úpravu. Zdôraznil, že zodpovednosť za neoprávnený odber plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona č. 251/2012 Z. z. („ďalej len „zákon o energetike“ alebo ZoE), t. j. za odber meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti

neoprávnenej manipulácii, je daná vždy, ak a/ je preukázané porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii s meradlom a b/ je preukázaný odber plynu prostredníctvom meradla s takto poškodeným zabezpečením. V danom prípade bolo porušenie zabezpečenia preukázané znaleckým posudkom a odber plynu nebol ani sporný, nakoľko sám žalovaný v odpore uviedol, že plyn odoberá a uhrádza zaň platby. Sú teda splnené obe podmienky pre vznik zodpovednosti za neoprávnený odber, pričom táto zodpovednosť je objektívneho charakteru.

5. Škoda, ktorá za takýchto okolností vznikne, spočíva nielen v nákladoch na opravu poškodeného meradla, ale aj v hodnote neoprávnene odobratého množstva zemného plynu a prípadných ďalších súvisiacich nákladoch žalobcu. Je nepochybné, že žalovaný plyn odoberal aj pri poškodenom zabezpečení meradla - práve kvôli poškodeniu však nie je možné zistiť, v akom množstve. Z tohto dôvodu musel žalobca vyčíslieť škodu náhradným spôsobom (podľa vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu).

6. Žalovaný sa nesprávne domnieva, že so žalobcom má uzavretú zmluvu o odbere plynu. Žalobca také zmluvy vôbec neuzatvára, nakoľko nie je dodávateľom plynu, ale prevádzkovateľom distribučnej siete, ktorú využívajú dodávatelia plynu na dodávanie plynu svojim odberateľom (aj žalovanému) podľa ich požiadaviek. Odobraté množstvo plynu sa meria plynometromi, ktoré odčítavajú zamestnanci žalobcu a údaje poskytujú dodávateľom plynu (§ 64 ods. 6 písm. h/ ZoE). Pri poškodenom meradle plynu nemožno odčítať odobraté množstvo, preto žalobca vykázal príslušnému dodávateľovi plynu na odbernom mieste žalovaného nulovú spotrebu (žalovaný teda za príslušné obdobie nebol povinný ani zaplatiť za odobratý plyn, resp. zaplatené zálohové platby mu boli vrátené). Žalovaný plyn nepochybne spotreboval; išlo však o plyn žalobcu, ktorým sa vyvažuje distribučná sieť. Tento plyn je povinný zaplatiť, pričom výška škody sa počíta podľa vyššie uvedenej vyhlášky.

7. Tvrdenia žalovaného, že nebol o výmene meradla upovedomený, resp. o ňom nedostal doklad, sú účelové. Žalobca nemá zákonom určenú povinnosť upovedomiť odberateľa plynu o výmene meradla a ani tak nerobí, a to aj na základe skúseností z minulosti, kedy odberatelia plynu rôznymi spôsobmi marili odhalenia neoprávneného odberu. Žalobca nie je povinný ani vydať odberateľovi odpisy vyhotoveného zápisu či montážneho listu meradla; na žiadosť odberateľa mu však takýto dokument dodatočne zašle. Zamestnanec žalobcu sa neodpustil žiadneho neštandardného konania ani nijakým spôsobom neporušil svoje povinnosti.

8. Žalobca na podporu svojich tvrdení poukázal na viacero súdnych rozhodnutí v oblasti neoprávneného odberu plynu (rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 107/2008, 4 Cdo 30/2009, 3 Cdo 99/2012, 3 Obdo 51/2017, ako aj viaceré rozhodnutia krajských súdov). Na žalobe trval v plnom rozsahu.

9. Tunajší súd (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) po vykonanom dokazovaní (výsluchom žalovaného a listinnými dôkazmi - zápis z 26.7.2017 o vykonanej kontrole odberného miesta na základe príkazu/zákazky, montážny list meradla z toho istého dňa, vyúčtovanie škody za odber zemného plynu a výzva na úhradu dlžnej čiastky z 8.8.2017, výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu z toho istého dňa, fotografie skrinky s meradlom i samotného meradla na odbernom mieste žalovaného (pred a po rekonštrukcii nehnuteľnosti), znalecký posudok Ing. Petra Lešku č. 518/PL-2017 z 3.8.2017 s pripojeným vyúčtovaním, potvrdenia o úhradách zálohových platieb (žalovaným) dodávateľovi plynu (ústrižky poštových poukážok) žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

10. Rozhodnutie odôvodnil tým, že u žalovaného boli splnené oba predpoklady pre zodpovednosť za neoprávnený odber plynu v zmysle § 82 ods. 1 písm. d/ zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZoE). Žalovaný odoberal zemný plyn (čo nebolo v konaní sporné) prostredníctvom meradla s poškodeným zabezpečením (čo žalobca preukázal znaleckým posudkom), pričom nie je rozhodujúce, ako k poškodeniu došlo; v tejto súvislosti zdôraznil, že poškodené meradlo mal žalovaný v čase kontroly umiestnené v uzavretom dvore, kde je nepravdepodobný prístup cudzích osôb bez vedomia vlastníka nehnuteľnosti. Žalovaný je za škodu, ktorá takto žalobcovi vznikla, zodpovedný v plnom rozsahu bez ohľadu na to, že si riadne plní záväzky voči iným subjektom (konkrétne voči dodávateľovi plynu, čo rovnako nebolo sporné). V podrobnostiach poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 22.3.2018 sp. zn. 3 Obdo 51/2017.

11. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného uznesením z 29.6.2022 sp. zn. 26Co/51/2021 rozsudok tunajšieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p., § 391 ods. 1 C.s.p.). Poukázal na závery Ústavného súdu SR uvedené v jeho náleze z 9. marca 2021 sp. zn. III. ÚS 114/2020, a síce, že v sporoch medzi odberateľom a prevádzkovateľom distribučnej siete (PDS) dochádza k stretu medzi zásahom do majetkového práva odberateľov plynu a zásahom do majetkového práva PDS, ktorý chráni aj verejný záujem na zabezpečení dodávok plynu. Cieľom zakotvenia objektívnej zodpovednosti odberateľa za neoprávnený odber pri porušení zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii je stabilita a ochrana distribučnej sústavy, čo je cieľ legitímny. Na jeho dosiahnutie je zakotvená objektívna zodpovednosť, ktorá motivuje odberateľa k tomu, aby neuskutočňoval neoprávnený odber prostredníctvom poškodzovania meradla. Konštatoval, že aj pri subjektívnej zodpovednosti by bol tento predpoklad splnený z dôvodu, že zavinenie sa prezumuje a - ako to zistil aj súd prvej inštancie - určené meradlo bolo v uzamknutých priestoroch žalovaného, čím sa prípadný zásah tretej osoby javí byť dostatočne presvedčivo vylúčený. Pokiaľ ide o primeranosť vzniknutej ujmy vo vzťahu k zamýšľanému cieľu, tu je, zohľadniac právny názor ústavného súdu, potrebné pri aplikácii objektívnej zodpovednosti venovať zvýšenú pozornosť predpokladom, za ktorých táto zodpovednosť vzniká a v akom rozsahu, ako aj využiť súvisiace inštitúty, ktoré sa pri náhrade škody uplatňujú, čo súd prvej inštancie v danom prípade opomenul.

12. Podľa názoru odvolacieho súdu zvýšenú opatrnosť a vyvažovanie vo vzájomnom strete stojacich záujmov odberateľov plynu a PDS vyžaduje aj zohľadnenie tej skutočnosti, že odberatelia plynu v domácnostiach majú zároveň postavenie spotrebiteľov, pričom tomuto ich postaveniu by mal zodpovedať aj ich vzťah k PDS, ktorý je od základného vzťahu k dodávateľovi plynu odvodzovaný. Spotrebiteľia uzatvárajú s dodávateľmi plynu najčastejšie zmluvu o združenej dodávke plynu, ktorá zahŕňa súčasne zabezpečenie distribúcie plynu, dodávku plynu a prevzatie zodpovednosti za odchýlku pre odberateľa plynu v domácnosti (§ 57 ods. 1 vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 24/2013 Z. z. v znení neskorších predpisov). Rozštiepenie dodávky plynu a distribúcie plynu bolo v zmysle prvého odôvodnenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES vedené zámerom ponúknuť všetkým "odberateľom" v Európskej únii, či ide o občanov alebo podniky, skutočný výber, konkurenčné ceny a vyššie štandardy služieb. Pokiaľ je odberateľom spotrebiteľ podľa Občianskeho zákonníka, pričom jeho existujúce práva majú byť posilnené a zaručené, znamená to, že je nevyhnutné aj derivovaný vzťah medzi spotrebiteľom a PDS posudzovať optikou spotrebiteľského práva; do právneho vzťahu sa spotrebiteľ a PDS dostávajú len pre účely plnenia spotrebiteľskej zmluvy. Postavenie spotrebiteľa potom nemôže byť vo vzťahu k PDS vykladané v rozpore so spotrebiteľským právom. V dôsledku relatívne striktnnej zodpovednosti odberateľa (a z toho vyplývajúcim zásahom do jeho vlastníckeho práva) treba túto prísnosť vyvažovať inými dostupnými inštitútmi a rozhodne treba trvať na preukázaní zákonom predpokladaných podmienok pre vznik zodpovednosti za škodu, ako aj jeho rozsah.

13. Právny vzťah medzi žalobcom ako PDS a žalovaným je primárne regulovaný zákonom o energetike, ide však o vzťah občianskoprávny, v ktorom majú tieto subjekty navzájom rovné postavenie. Pre koncepciu jednotlivých inštitútov (vrátane inštitútu náhrady škody), ktoré sú prípadne čiastočne upravené aj v osobitných predpisoch (vrátane aj zákona o energetike), platí, že sa subsidiárne použijú príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka (OZ; napr. rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky č. k. 25Cdo 2904/2016 z 21. septembra 2016). Nevyklučuje to ani povaha zákona o energetike ako verejnoprávneho predpisu. Inštitút náhrady škody je pritom všeobecne postavený na princípe zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením povinnosti aspoň z nedbanlivosti podľa § 420 ods. 1 a 3 OZ, teda tzv. subjektívnej zodpovednosti. Pokiaľ nie je možné dospieť k záveru o tom, že by v danom prípade malo ísť o osobitný typ zodpovednosti za škodu, pôjde o všeobecnú zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením právnej povinnosti, ktorá je vybudovaná na princípe subjektívnej zodpovednosti, t. j. zodpovednosti za zavinenie, teda aspoň za nedbanlivosť, ktorá sa prezumuje (§ 420 ods. 3 OZ), pri ktorej má zodpovedný subjekt možnosť sa spod zodpovednosti vyvinúť. Občiansky zákonník upravuje aj osobitné typy zodpovednosti za škodu (§ 420a a nasl. OZ), kde sa uplatňuje princíp subjektívnej aj objektívnej zodpovednosti (pri objektívnej zodpovednosti s možnosťou liberácie alebo bez tejto možnosti). Vo všetkých prípadoch však prichádza do úvahy aj aplikácia § 441 OZ o zavinení poškodeného a § 450 OZ, ktoré súdu priznáva moderačné oprávnenie z dôvodov hodných osobitného zreteľa náhradu škody znížiť. Vo svetle týchto predbežných úvah je potrebné preskúmať inštitút zodpovednosti za neoprávnený odber plynu podľa § 82 ZoE.

14. Aby vôbec došlo k vzniku objektívnej zodpovednosti, treba naplniť tri základné predpoklady: musí dôjsť k existencii neoprávneného odberu plynu, musí vzniknúť škoda na strane PDS a musí byť preukázaná príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom a vznikom škody. Preukazovanie týchto skutočností zaťažuje PDS, pričom zároveň musí mať odberateľ možnosť tieto skutočnosti vyvracať. Nemožno len mechanicky aplikovať zákon, zistenie neoprávneného odberu treba podrobiť povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti strán, a záver o tom, že došlo k poškodeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii podložiť presvedčivými dôkazmi. Pri náhrade škody vyvolanej neoprávneným odberom plynu platí, že sa nahrádza v prvom rade skutočná škoda (§ 82 ods. 2 ZoE); škoda určená prepočtom podľa osobitného predpisu (vyhlášky č. 449/2012 Z. z.) sa použije len v prípade, ak nemožno vyčíslieť vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov (§ 82 ods. 3 ZoE), čo musí všeobecný súd náležite preskúmať a odôvodniť. Z logiky veci potom vyplýva, že aj náhradný spôsob určenia výšky škody sa má čo najviac blížiť k náhrade len skutočne vzniknutej škody.

15. Na základe fiktívneho výpočtu dochádza k zisteniu teoretického maximálneho množstva odobratého plynu, teda vychádza sa z maximálnych možných hodnôt odberu a jeho nepretržitého trvania, čo pre odberateľa - spotrebiteľa nie je vôbec priaznivé. Výška škody tak ľahko dosiahne hodnoty, ktoré sú celkom nereálne. Keďže inštitút náhrady škody nie je sankčným prostriedkom, ale má plniť predovšetkým funkciu kompenzačnú a preventívnu, vypočítaná výška škody nemá byť neúmerná skutočnosti. K jej stanoveniu musí súd prvej inštancie pristupovať na základe spravodlivého uváženia s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu. K určeniu čo najobjektívnejšej skutočnej škody môžu podľa názoru odvolacieho súdu (viazaného názorom ústavného súdu) slúžiť napríklad údaje o histórii predchádzajúcej spotreby na danom mieste, znalecké posudky, poznatky z prípadného trestného konania alebo informácie o spotrebičoch na odbernom mieste. Zároveň od vypočítanej výšky škody je nutné odpočítať prípadné platby (napr. vo forme záloh), ktoré uhradil odberateľ v období neoprávneného odberu (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo 3287/2009 z 15. decembra 2011). Bez dopĺňujúceho zisťovania skutočne spôsobenej škody by bol odberateľ neprímerane zaťažený, čo by bolo v rozpore s jeho právom na ochranu majetku. Aj vyčíslenie výšky škody podľa vyhlášky vyžaduje najskôr preukázanie toho, že škoda vôbec vznikla. Z § 82 ods. 2 zákona o energetike vyplýva, že odberateľovi vznikne povinnosť uhradiť PDS skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla; teda základným predpokladom vzniku nároku je existencia skutočne vzniknutej škody.

16. Právna teória a súdna prax za skutočnú škodu (*damnum emergens*) považuje majetkovú ujmu vyjadriteľnú v peniazoch, ktorá spočíva v zmenšení existujúceho majetku poškodeného v dobe, keď došlo k škodnej udalosti. Predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť na to, aby sa vec uviedla do predošlého stavu, resp. aby sa v peniazoch vyvážili dôsledky vyplývajúce z toho, že navrátenie do predošlého stavu nebolo dobre možné alebo účelné. Ani princíp objektívnej zodpovednosti neznamená, že podmienkou vzniku zodpovednosti za škodu nie je existencia samotnej škody, ale iba to, že na rozdiel od zodpovednosti subjektívnej podmienkou vzniku zodpovednosti nie je zavinenie škodcu či už vo forme úmyslu, alebo nedbanlivosti. Citované ustanovenia zákona nezavádzajú žalobcu povinnosti preukázať, že mu vznikla skutočná škoda (v zmysle už uvedeného). Samotný vznik škody tiež nie je možné zamieňať so spôsobom určenia jej výšky, keď § 82 ods. ZoE je možné aplikovať iba v prípade nemožnosti vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Predtým, ako k takémuto výpočtu dôjde, je však nevyhnutné mať vznik skutočnej škody preukázaný.

17. V prejednávanom prípade súd prvej inštancie nezisťoval, či k nejakej škode vôbec došlo, ani sa dostatočne nevysporiadal s otázkou, či by sa prípadná výška škody nedala zistiť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, a vôbec sa nezaoberal možnosťou moderácie výšky škody či spoluzavinením žalobcu ako poškodeného. Podľa názoru odvolacieho súdu ani len samotný neoprávnený zásah do zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii ešte nemusí automaticky znamenať, že meradlo je nefunkčné a jeho meranie je bez ďalšieho irelevantné, ako to urobil súd prvej inštancie v prejednávanom prípade. Z obsahu znaleckého posudku ZP č. 518/PL-2017 znalca Ing. Petra Leška z 3. augusta 2017 jednoznačne vyplýva, že nebolo zistené poškodenie meradla ani krytu (odpoveď na poslednú otázku na strane 7 ZP). PDS musí v konaní preukázať nielen to, že došlo k porušeniu zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii, ale aj to, že v príčinnej súvislosti s tým došlo k škode. Znamená to teda, že žalobca ako PDS musí v konaní tvrdiť a preukazovať, že došlo k nesprávnemu zaznamenávaniu odberu plynu a že takýmto spôsobom meraný (alebo nemeraný) odber plynu bol vykonaný odberateľom, čím vznikla žalobcovi ako PDS škoda. Okrem prípadných zásahov do kontrolnej, zabezpečovacej značky by bolo patričné zisťovať, či meradlo skutočne vykazovalo odchýlku oproti norme, či

bolo pozmenené, doplnené prostriedkami na ovplyvňovanie meradla alebo inak obídené. Bez týchto doplňujúcich zisťovaní prvoinštančný súd nemôže dospieť automaticky k záveru, že v prejednávacom prípade nie je možné ustáliť výšku škody na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, ktorými by mohlo byť aj meranie vykázané určeným meradlom. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva, že súd vyhodnotil znalecký posudok ZP č. 518/PL-2017 znalca Ing. Petra Leška z 3. augusta 2017. Preto bude potrebné v konaní znalecký posudok hodnotiť opätovne a to v súlade s vyššie uvedenými závermi odvolacieho súdu.

18. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie vec opätovne preskúmať, v súlade s § 82 ods. 3 ZoE dôsledne zistiť existenciu skutočnej škody túto s dopadom na všetky do úvahy prichádzajúce eventuality odberu plynu, a vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania sa prípadne zaoberať aj otázkou moderácie výšky škody vzhľadom na všetky okolnosti prípadu. Za tým účelom je súd prvej inštancie povinný vykonať dokazovanie navrhované stranami sporu, ale aj iné, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné na rozhodnutie vo veci (§ 295 CSP), jeho výsledky nadväzne opätovne komplexne vyhodnotiť, posúdiť podľa príslušných hmotnoprávných ustanovení a následne znova vo veci rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p. odôvodniť.

19. Na základe rozhodnutia odvolacieho súdu tunajší súd nariadil vo veci pojednávanie, na ktorom žalobca založil do spisu viacero súdnych rozhodnutí (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 457/2021, II. ÚS 207/2021, II. ÚS 319/2021, uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 106/2020, 7 Cdo 283/2020, uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/31/2022, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 26CoCsp/27/2021), z ktorých podľa neho vyplýva opačný záver ako z rozhodnutia odvolacieho súdu v tejto veci, poukazujúc zároveň na celkovú nejednotnosť rozhodovania súdov v otázkach neoprávneného odberu. Na výzvu súdu o navrhnutie ďalších dôkazov žalobca doručil súdu písomné podanie, v ktorom dôkazy nenavrhol, no vyjadril sa k ním predloženým rozhodnutiam a zdôraznil, že právne závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 114/2020 sa v súčasnosti nepovažujú za udržateľné a boli už prekonané ďalšou rozhodovacou činnosťou aj samotného Ústavného súdu.

20. Ohľadne zistenia skutočnej výšky škody žalobca uviedol, že ani v prípade odberu nemeraného plynu, ani v prípade odberu plynu meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii nie je možné objektívne stanoviť skutočné množstvo odobratého plynu. Ani „návod“ Ústavného súdu v dotknutom náleze, prevzatý odvolacím súdom do zrušujúceho rozhodnutia, majúci smerovať k zisteniu skutočnej výšky škody, nemožno akceptovať, pretože rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, z ktorého oba vychádzajú (sp. zn. 33Cdo 3287/2009) je založené na inej právnej úprave. Slovenskej právnej úprave zodpovedá napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Obdo 49/2018, z ktorého vyplýva, že PDS nemá ako objektívne zistiť množstvo plynu odobraté počas doby trvania neoprávneného odberu ... pričom nemožno vychádzať ani z údajov o spotrebe predchádzajúcej neoprávnenému odberu, ani z údajov o spotrebe nasledujúcej po neoprávnenom odbere, a nie je ju možné určiť ani znaleckým posudkom.

21. Pokiaľ ústavný (i odvolací súd) tvrdí, že „na základe fiktívneho výpočtu dochádza k zisteniu teoretického maximálneho množstva odobratého plynu, teda vychádza sa z maximálnych možných hodnôt odberu a jeho nepretržitého trvania“ (výška škody zisťovaná výpočtom podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z.), ide o výslovnú a účelovú nepravdu. Zákonodarca totiž vo vyhláške určil optimálne predpoklady pre rozumné stanovenie limitov (ako ročné obdobie, charakter nehnuteľnosti, spotrebiče v mieste odberu), na základe ktorých si PDS môže nárok na náhradu škody uplatniť.

22. Žalovaný vykonanie ďalších dôkazov nenavrhol. Súd prvej inštancie, riadiac sa pokynom odvolacieho súdu, doplnil dokazovanie znaleckým posudkom č. 518/PL-2017 Ing. Petra Leška z 3. augusta 2017 (nad rámec ods. 15 pôvodného zrušeného rozhodnutia), pričom zistil, že znalec na ním demontovanej olovenej plombe krytu číselníka meradla (plynomeru) zistil obsahovú, tvarovú a rozmerovú nezhodu špecifických znakov sporných a kontrolných (ním urobených) odtlačkov plombovacích klieští, a potvrdil, že sporné a kontrolné odtlačky neboli vytvorené čelustami toho istého nástroja. Na základe uvedeného „s pravdepodobnosťou blížiacou sa k istote“ konštatoval, „že pôvodné zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené - odstránené a nahradené inou plombou.“ Výrazné poškodenie krytu ani meradla nezistil; neuviedol však, že nezistil žiadne poškodenie.

23. Vzhľadom na prevažujúce právne závery súdov (vrátane najvyšších súdnych autorít) v otázkach neoprávneného odberu plynu tunajší súd uvedené závery znalca v spojitosti so skoršími zisteniami v konaní vyhodnotil ako postačujúce pre opätovné rozhodnutie vo veci a ďalšie dokazovanie nevykonával.

24. Podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ZoE) neoprávneným odberom plynu je odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete.

25. Podľa § 82 ods. 2 ZoE odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

26. Podľa § 82 ods. 3 ZoE Ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. l <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2012/251/20210101>>/ (vyhláška Ministerstva hospodárstva SR č. 449/2012 Z. z.).

27. Záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (požadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok (§ 488 Občianskeho zákonníka). Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 Občianskeho zákonníka). Týmto predpisom je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka; podľa § 3 nariadenia je výška úrokov z omeškania o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

28. V kontexte rozhodovacej praxe sa právne závery uvedené v náleze Ústavného súdu SR z 9. marca 2021 sp. zn. III. ÚS 114/2020 javia ako ojedinelé, vymykajúce sa užíwanej súdnej praxi. Odlišné závery totiž vyplývajú z rozhodnutí samotného Ústavného súdu prijatých pred (napr. II. ÚS 70/2019, III. ÚS 24/2017) i po tomto náleze (napr. II. ÚS 207/2021, II. ÚS 319/2021. I. ÚS 457/2021). I Najvyšší súd SR ešte v rozhodnutí z 29.11.2018 sp. zn. 5 Cdo 32/2018, publikovaným pod R 45/2019 a tým považovaným za súčasť ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (3 Cdo 6/2017) uviedol, že pri neoprávnenom odbere plynu s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, škoda vzniká samotným odberom plynu. Údaje z takéhoto meradla nie sú objektívnym a spoľahlivým podkladom pre vyčíslenie skutočne vzniknutej škody, preto treba pri jej vyčíslení použiť spôsob ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom. Na tomto závere zotrváva i v neskorších rozhodnutiach (napr. sp. zn. 4 Cdo 106/2020 z 29.6.2021).

29. Na rovnakom závere potom stavajú aj rozhodnutia súdov nižších inštancií (napr. uznesenie Krajského súdu v Trnave zo 6.9.2022 sp. zn. 1CoCsp/17/2022 a z 28.9.2022 sp. zn. 24Co/31/2022), od ktorých sa ani tunajší súd nemá dôvod odchýliť. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania v prejednávanej veci, osobitne zo znaleckého posudku Ing. Lešku, ktorý konštatoval porušenie pôvodného zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii, má tunajší súd za preukázateľne odôvodnený záver, že sú splnené predpoklady pre zodpovednosť žalovaného za neoprávnený odber plynu v zmysle § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE, t. j. odber zemného plynu prostredníctvom meradla s poškodeným zabezpečením (čo žalobca preukázal znaleckým posudkom), pričom žalobcovi vznikla škoda; v tejto súvislosti súd opakovane poukazuje na to, že poškodené meradlo mal žalovaný v čase kontroly umiestnené v uzavretom dvore, kde je nepravdepodobný prístup cudzích osôb bez vedomia vlastníka nehnuteľnosti. Z uvedených dôvodov súd i v konaní po zrušení skoršieho rozsudku a vrátení mu veci na ďalšie konanie žalobe vyhovel a žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi náhradu škody (vo výške vyčíslenej podľa príslušného vykonávacieho predpisu) spolu so zákonným úrokom z omeškania platným ku dňu

nasledujúcemu po dni splatnosti žalobcom vystavenej faktúry, ktorý je prvým dňom omeškania (§ 517 Občianskeho zákonníka).

30. O nároku plne úspešného žalobcu na náhradu trov konania (vrátane trov odvolacieho konania) rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 396 ods. 3 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie.